

BULETINUL

COMISIUNII

MONUMENTELOR ISTORICE

PUBLICAȚIUNE TRIMESTRIALĂ

IN

EDITURA ADMINISTRAȚIEI CASEI BISERICII

A N U L III

1910

BUCUREȘTI

Inst. de Arte Grafice CAROL GÖBL S-r I. St. Rasidescu

16, STRADA DOAMNEI, 16

1910.

TABLA DE MATERII

—○—
ANUL AL TREILEA

1910

—○—
TEXT

Pagina

1. ARTICOLE

BALTAZAR (A.): Frescurile dela Hurezi (Bolnița și Trapeza)	11
CEĂNEANU (SP. P.): Din odoarele bisericesti ale Muzeului Național	1
Ceva cu privire la Meșterul Manole	44
DAN (D.): Biserica Sf. Gheorghe din Suceava	134
DRĂGHICEANU (VIRG.): Curțile domnești Brâncovenești (III. Potlogi)	49
Vechia biserică de lemn din Grămeștii-Vâkei	110
Ruina Sf. împărați din Târgoviște (note istorice)	125
GHIKA-BUDEȘTI (ARH. N.): Biserica Domnească din Târgoviște	17
Ruina Sf. împărați din Târgoviște (note arhitectonice)	127
Biserica din Vădeni (note arhitectonice)	164
IORGA (N.): Ștefan-cel-Mare și Mănăstirea Neamțului	97
LĂPĂDATU (ALEX.): Baia domnească din Târgoviște	89
● biserică a lui Ștefan-cel-Mare în Țara-Românească	107
Biserica din Vădeni (note istorice)	172
Două vechi cetăți românești: Poenarii și Dâmbovița	177
MOISIL (Const.): «Bisericuțele»	29
Sarcofagii de piatră (din Dobrogea)	81
Unde a fost vechiul Halmyris?	93
Privire asupra antichităților preistorice din România	115 și 172
MURNU (G.): Noi săpături în cetatea Tropaeom (1910)	155
TRAJANESCU (I. D.) Mănăstirea Dintr'un lemn și Mănăstirea Govora	35
Bolnița Mănăstirii Hurezi	71
Schitul Sf. Ștefan de lângă Hurezi	145

2. COMUNICĂRI

Decret regal pentru palatul dela Potlogi	140
DASCĂLUL (C.): Săpăturile dela Cucuteni	195
GRAMANDĂ (I.): Hanul la «Cerbol de Aur» din Viena	191

	Pagina
DRĂGHICEANU (VIRG.): Noi pietre dela Doicești	48
Antichitățile dela Afumați (Ilfov)	95
Podul lui Socol dela Cornășel	144
Zidurile Băniei Craiovei	192
LĂPĂDATU (ALEX.): Relațiune despre câteva monumente ale lașilor in 1672	143
MINEA (DR. E.): Un pictor român in secolul al XVI-lea	143
MOISIL (CONST.): Căluza arheologică preistorică a Transilvaniei	48
Sarcofagiul dela Niculițel (Dobrogea)	48
Mormântul antic dela Măcin	48
Noi inscripții antice din Dobrogea	95
Monede vechi romane din Tulcea	95
Stâlpi miliari romani găsiți in satul Garvăn-Tulcea	141
MURNO (G.): Cronica săpăturilor arheologice dela cetatea Tropaeum-Adamclisi in 1910	140
ONCIU. (D.): Raport despre schitul Golești de lângă Câmpu-lung	190

3. BIBLIOGRAFIE

TAFRALI (O.): Monumentele bizantine din Mistra	96
--	----

6. CRONICA

A. L.: Colecțiile istorico-artistice ale Comisiunii Monumentelor Istorice și ale Casei Bisericii	197
Redacțional	198

ILUSTRAȚIUNI

Pag.		Pag.
1	Cadelnița dela Tismana (Muzeul Național)	25
2	Cadelnița dela Tismana (Detaliu)	26
2	Cadelnița dela Bistrița (Muzeul Național)	27
3	Cadelnița din Belgrad	36
3	Chenar pe copertă evangheliei lui Nicodim (Muzeul Național)	37
4	Crucea lui Vintilă-Vodă (Muzeul Național)	38
4	Crucea lui Vintilă-Vodă (Detaliu)	39
5	Crucea lui Vintilă-Vodă (Detaliu)	41
5	Crucea lui Vintilă-Vodă (Detaliu)	42
6	Frontispiciu pe evanghelie dela Ștefan-cel-Mare (Muzeul Național)	43
7	Poale de epitrafir dela Ștefan-cel-Mare	45
8	Poale de epitrafir dela Ștefan-cel-Mare	46
9	Epitrafirul lui Radu-cel-Mare dela Govora (Muzeul Național)	47
10	Chenar de ferestră dela Ravanitza (După Kanitz)	49
11	Bolta dela trapeza mănăstirii Horezi	50
12	«Sfinții ră-bde argint» — In biserica cea mare dela Horezi	51
13	Pictori pe pendentivii dela bolta trapezei Horezi	52
14	Pictori pe pendentivii dela bolta trapezei Horezi	53
15	Pictori pe pendentivii dela bolta trapezei Horezi	54
16	Bolta la turia poroclisului dela Horezi	57
17	Planul bisericii Teotocos (Constantinopol)	58
18	Biserica Domnească din Târgoviște (Inainte de restaurare)	59
19	Biserica Domnească din Târgoviște (După restaurare)	60
20	Planul Bisericii Domnești din Târgoviște	61
21	Fațada Bisericii Domnești din Târgoviște	62
24	Fațada laterală a Bisericii Domnești din Târgoviște	63
25	Secțiune prin axa longitudinală a Bisericii Domnești din Târgoviște	64
26	Biserica Domnească din Târgoviște (După restaurare)	65
27	Biserica Domnească din Târgoviște (Vedere interioară, spre partea superioară a altarului)	66
36	Biserica Mănăstirii dintr'un lemn	67
37	Mănăstirea Dintr'un lemn (Plan de situație)	68
38	Mănăstirea Govora (Plan de ansamblu)	69
39	Biserica mănăstirii Govora	70
41	Biserica dela bolnița mănăstirii Dintr'un lemn	71
42	Biserica mănăstirii Horezi (Secțiuni transversale)	72
43	Biserica mănăstirii Horezi (Secțiune longitudinală)	73
45	Ușa dela Biserica mănăstirii Bistrița, lucrată de Mane meșterul (c. 1510)	74
46	Portalul bisericii dela Văcărești (1722)	75
47	Ornamente in piatră dela mănăstirea Bistrița	76
49	Curtea și palatul dela Potlogi: Vedere generală: intrarea, împreimeirea, palatul și paradisul	77
50	Schița planului de alotație	78
51	Fațada principală, dinspre poarta de intrare	79
52	Frașania palatului	80
53	Interior (ștucaturi) din saloanele Domnului	81
54	Interior in acelaș salon al Domnului	82
57	Vederea laterale de vest, cu foișorul închis, azi căzut	83
58	Schița planului pivniței și rez-de-chaussée-ului	84
58	Schiță de secție prin încăperile respective ale etajului, rez-de-chaussée-ului și pivniței	85

	Pag.		Pag.
Schița planului etajului	58	Biserica din Grămești : pisană și chenarul ușii	112
Vedere asupra intrării principale, cu arme din colonada, zugrăveli și ștucaturile foisorului principal	59	Biserica din Grămești : decorațiuni în chenarul ușii	113
Consolă sub bolți	60	Biserica din Grămești : decorațiuni în chenarul ușii	114
Consolă sub bolți	60	Ruina Sf. Împărați; vedere spre răsărit-miază-noapte	125
Consolă de colț	60	Ruina Sf. Împărați; vedere spre apus-miază-noapte	126
Consolă sub bolți	60	Planul bisericii Sf. Împărați	127
Ștucaturi interioare deasupra ușii salonului de reuniune al palatului	63	Interior din biserică Sf. Împărați; vedere spre miază-noapte-răsărit	128
Interior din cameră de locuit (cu urma unui tablou)	64	Interior din biserică Sf. Împărați; vedere spre miază-noapte	129
Vedere asupra latărilor de est și de nord despre heleșteu, cu razele loggiei	65	Tâmpla bisericii Sf. Împărați	130
Vedere interioară asupra intrării, cu dărâmurile cainei Cainia, înainte de dărâmare	66	Intrarea dela biserică Sf. Împărați; cu locul fostului pridvor	131
Capitel din colonada loggiei	67	Icoane dela tâmpla bisericii Sf. Împărați	132
Interior din palatul rusec Terem (Beylie)	67	Vechea ușă de lemn (dela Matei Basarab) a bisericii Sf. Împărați	133
Capitel din coloana foisorului principal	67	Biserica Sf. Gheorghe din Suceava : înainte de restaurare	133
Vedere după heleșteu	68	Clopotnița bisericii Sf. Gheorghe din Suceava : înainte de restaurare	136
Capătul antreului principal dinspre loggia	70	Biserica Sf. Gheorghe din Suceava; după restaurare	137
Planul bisericii, foisorului și chliilor dela bolnița mănăstirii Hurezi	72	Clopotnița bisericii Sf. Gheorghe; după restaurare	138
Biserica dela bolnița mănăstirii Hurezi	73	Un stâlp mîdar roman (cel mic) dela Gervan (Tulcea)	142
Pisană bisericii dela bolnița mănăstirii Hurezi	73	Schitul Sf. Apostoli dela Hurezi : Biserica	146
Biserica dela bolnița m-rii Hurezi, vedere din față	74	Planul	147
Ușe și coloane dela foisorul și pridvorul bisericii dela bolnița mănăstirii Hurezi	75	Vedere laterală	148
Biserica dela bolnița m-rii Hurezi, vedere laterală	76	Secție longitudinală	149
Biserica dela bolnița m-rii Hurezi, secțiune longitudinală	77	Fațada	150
Biserica dela bolnița m-rii Hurezi, vedere în pridvor	78	Secție laterală	151
Foisorul dela bolnița mănăstirii Hurezi	79	Secție transversală prin pronaos și detalii: arcade interioare și stâlp de pridvor	152
Foisorul dela bolnița mănăstirii Hurezi (desemn)	80	Vedere spre altar	153
Sarcofag dobrogean : schița și detalii	82	Cetatea Tropaeum : Poarta de răsărit și Via Principalis înainte de săpăturile din 1910	156
Sarcofag dobrogean din colecția Kogălniceanu	83	Tornal de nord al porții de est și o parte din Via Principalis, înainte de săpături	157
Capac de sarcofag găsit la Constanța (fronton)	84	Poarta de est	158
Capac de sarcofag găsit la Constanța (vedere laterală)	84	Vedere generală din spre apus a Vici Principale, după săpăturile din 1910	159
Sarcofag din grădina publică dela Galați	85	Via Principalis, după săpături	160
Inscripția de pe sarcofagul dela Bărbuși	86	Biserica din Vădeni (înainte de restaurare)	163
Sarcofagul din grădina publică dela Galați	87	Căptori bisericii din Vădeni	164
Baia lui Doca-Vodă dela Cetățuia	90	Planul bisericii din Vădeni	165
Biserica cea veche (1497) a mănăstirii Neamțu	98	Fațada bisericii din Vădeni	165
Aierul lui Siluan egumenul mănăstirii Neamțu, dela 1437	99	Biserica din Vădeni; vedere spre miază-noapte, cu scara clopotniței	166
Legătura ferecată în argint a evangheliei dela 1435/6 (față)	100	Picturi din biserică dela Vădeni	166
Legătura ferecată în argint a evangheliei dela 1435/6 (dosul)	101	Biserica din Vădeni; vedere laterală	167
Pagină din evanghelia dela 1435/6	102	Biserica din Vădeni; secție longitudinală	168
Pagină din evanghelia dela 1435/6	102	Picturi din biserică dela Vădeni; pendanți și arcuri de bolți	169
Decorație pe piatra mormântală a egumenului Hariton din 1536	103	Antichități preistorice din România : Ciocane și topoare de piatră din Gorj	175
Decorație pe piatra mormântală a lui Ștefan-Vodă († 1447)	103	Piatră de ascuțit tot din Gorj	175
Panaghiarul lui Ștefan-cel-Mare din 1502 : fețele exterioare	104	Ciocane de os dela Cucuteni-Iași	175
Panaghiarul lui Ștefan-cel-Mare din 1502 : fețele interioare	105	Dalți de sitex dela Deleni-Botoșani	175
Chenarul pisaniei bisericii m-rii Neamțu, dela 1497	106	Ceramică dela Căscioarele-Ilfov	176
Postament de jeț arhieresc dela R.-Sărat	107	Ceramică și brățară de bronz dela Spanț -Ilfov	176
Biserica Sf. Paraschiva din R.-Sărat (dărâmată)	108	Ciocan de silex dela Nicolăieș-Tolcea	176
Postament de jeț arhieresc din R.-Sărat	109		
Biserica din Grămești : vedere din față	110		
Biserica din Grămești : vedere spre altar	111		
Biserica din Grămești : procomidă	111		

Săgeți de bronz din delta Dunării	176	Rănele cetății dela Poenari	186
Rănele cetății dela Podul Dâmboviței (intâia vedere)	179	Planul cetății dela Poenari (schiza)	188
Rănele cetății dela Podul Dâmboviței (a doua vedere)	180	Clopotnița schitalai Golești	190
Rănele cetății dela Podul Dâmboviței (a treia vedere)	181	Hanul la Cerbat de Aor din Viena	191
Rănele cetății dela Cetățenii din Vale, Jud. Muzcel .	184	Schiza planului fostei băni din Craiova	193
Vedere a cetății dela Poenari	185	Bănia Craiovei: rănele căinei banului Harezi	194

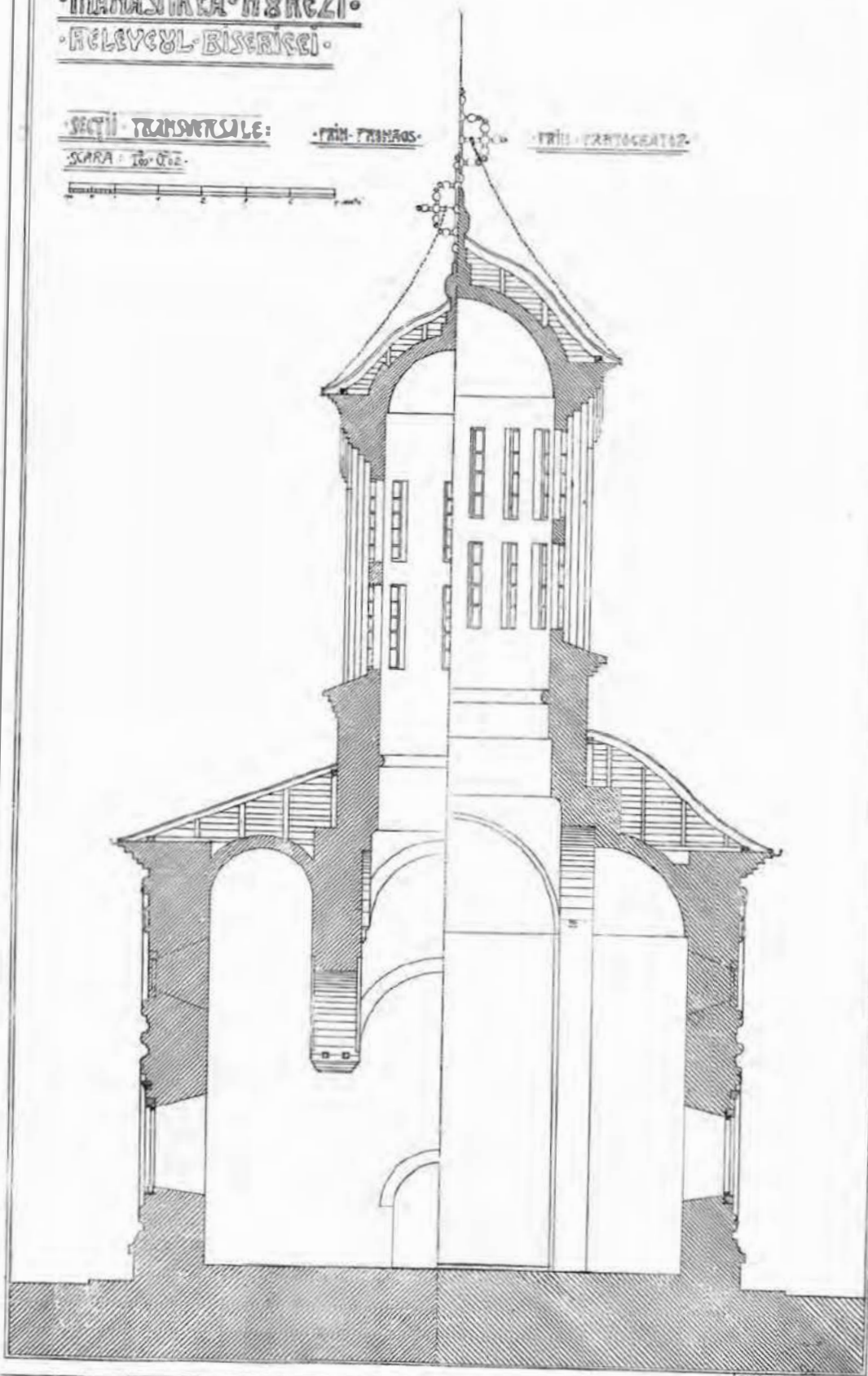
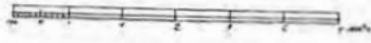
• MĂNĂȘTIREA • NYREZI •
• PELEVEUL • BISERICII •

SECȚII TRANSVERSALE:

• PRIM • PRINCIPAL •

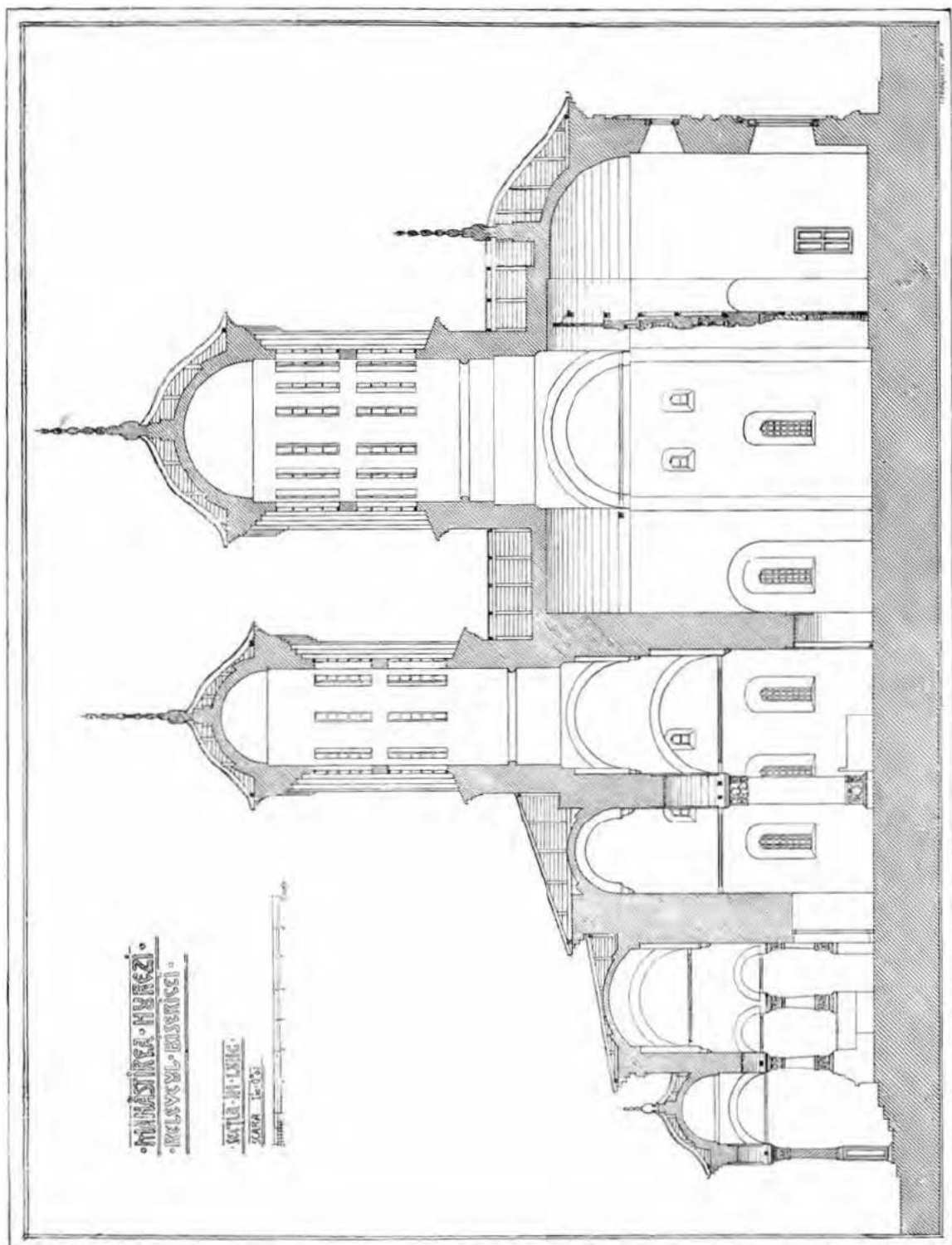
• TRII • PARTOAGĂTIZ •

SCARA : 1 : 200

I. TRAIAN ARON

Aceste două desemnuri fac parte din releveul bisericii cei mari dela mănăstirea Hurezi și se tipăresc ca adaos la articolul publicat de d-l N. Ghika-Budești,

arhitectul Comisiunii Monumentelor Istorice, în fasciculul 1 (pp. 23-32) din anul trecut al Buletinului.

N. R.